

МЕТОДИЧНИЙ АПАРАТ КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО ПІДРУЧНИКА З МАТЕМАТИКИ РІВНЯ СТАНДАРТУ

Н. А. Тарасенкова, докт. пед. наук

В умовах компетенізації освіти особливі вимоги висуваються до підручника як основного носія змісту навчання. Підручник рівня стандарту має стати не лише привабливим для учнів (мотиваційна функція), а й незалежним від учителя та його методичних уподобань і майстерності організатором самостійного учіння школярів (управлінська функція).

Щонайперше, структура підручника та всіх його компонентів має бути логічною і зрозумілою для учнів, оскільки через спосіб структурування створюється перший, структурний щабель системи умовностей підручника, до яких має призвичаїтися учень. І ця система має бути уніфікованою для всіх структурних одиниць підручника. Наприклад, кожний розділ може розпочинатися рубрикою «У розділі дізнаєтесь», а завершуватися контрольними запитаннями і тестовими завданнями.

Інший аспект управлінської функції підручника ми пов'язуємо зі створенням умов для розвитку пізнавальних потреб учнів. Із цією метою кожен параграф підручника має містити не лише навчальний матеріал, який мають засвоїти учні, а й додаткові відомості (наприклад, у рубриці «Дізнайтеся більше»), які містять дані про походження назв і позначень, історичні відомості, біографічні довідки про видатних вітчизняних та зарубіжних математиків тощо.

Навчальний текст має розгортатися за певним планом, який є типовим для кожного параграфа підручника. Обсяг кожної смислової одиниці тексту має відповідати віковим можливостям учнів, а розгортання змісту будуватися з урахуванням закономірностей протікання розумового процесу. Із цією метою доцільно використовувати проблемні запитання, які виникають природно і слугують не лише способом плавного переходу до нової думки, а й певним приводом для зупинки і переосмислення попередніх даних в сукупності. Навчальний текст необхідно будувати так, щоб якомога більше залучити учнів до активних самостійних міркувань, привчити ставити запитання й відповідати на них. Зазначимо, що візуальні акценти відіграють у цьому не останню роль. Не менш важливим є прийом позиціонування записів, поєднання відповідних кольорових акцентів на малюнку і в тексті. За такої будови й оформлення тексту учень зможе самостійно працювати з підручником і без надмірної напруги.

Основний блок задач до параграфа має забезпечувати відпрацювання усіх нових умінь. Також до кожного параграфа доцільно включати КО-задачі та задачі на розосереджене повторення вивченого раніше. К-задачі варто подавати наприкінці розділу, оскільки їх розв'язування передбачає комплексне застосування знань і вмінь. Загалом, набори задач мають бути диференційованими і за змістовим, і за семіотичним компонентами.